

Sygn. akt VI U 460/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2013 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: **F. M.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 7 stycznia 2013 r., znak: (...)

w sprawie: **F. M.**

przeciwko: **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi**

w B.

o emeryturę

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu F. M. prawo do emerytury od dnia 1 grudnia 2012 r.,
- 2) stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił ubezpieczonemu F. M. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS.

W uzasadnieniu decyzji wskazano, że powód nie spełnił jedynie warunku posiadania 15 letniego stażu pracy w szczególnych warunkach. Pozwany zaliczył powodowi 2 lata, 4 miesiące i 26 dni pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od tej decyzji powód wniósł o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury z uwagi na to, że pracował stale i w pełnym wymiarze czasu w warunkach szczególnych w okresie od 1.09.1968 r. do 14.02.1977 r. w Przedsiębiorstwie (...) w N. oraz w okresie od 15.02.1977 r. do 30.09.1991 r. w Kombinacie Państwowych Gospodarstw Rolnych w M. Zakładzie (...) w W..

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony, urodzony (...), zatrudnił się w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w N., które następnie przekształciło się w Przedsiębiorstwo (...) w N. w dniu 1.09.1968r. na jako uczeń hydraulik. Po ukończeniu szkoły zawodowej został zatrudniony jako monter urządzeń sanitarnych od dnia 3.01.1972 r. Dnia 28.07.1973 r. ubezpieczony ukończył kurs spawalniczy po którym pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, co najmniej 8 godzin dziennie jako spawacz, wykonując spawanie gazowe rurociągów gazowych i centralnego ogrzewania na budowach bloków mieszkalnych prowadzonych przez Przedsiębiorstwo w N., W. i S.. Razem z powodem w jednej brygadzie, jako pomocnik spawacza, pracował świadek S. M. i J. K. zatrudniony jako monter instalacji sanitarnej. Pracownicy zatrudnieni w szczególnych warunkach otrzymywali posiłki regeneracyjne. Ubezpieczony nie korzystał w okresie tego zatrudnienia z urlopów bezpłatnych. W świadectwie pracy ubezpieczonego pracodawca wskazał, że ubezpieczony pracował w okresie od 1.09.1968 r. do 14.02.1977r. jako monter instalacji sanitarnych.

dowód: umowa o pracę, przeszeregowania i świadectwo pracy w aktach osobowych powoda, karta spawacza k.24 akt sadowych, zeznania świadków S. M. k. 64, J. K. k.64 i powoda k.64, płyta z nagraniem rozprawy k.65

Powód zatrudnił się następnie od 15.02.1977 r. w Kombinacie Państwowych Gospodarstw Rolnych w M. Zakładzie (...) w W. na stanowisku instalatora. Faktycznie zaś w okresie od 15.02.1977 r. do 30.09.1991 r. pracował stale i pełnym wymiarze czasu pracy, co najmniej 8 godzin dziennie przy spawaniu gazowym rur centralnego ogrzewania w budynkach mieszkalnych należących do Kombinatoru, chlewniach i przy spawaniu części ogrodzenia. Powód otrzymywał posiłki regeneracyjne, nie korzystał z urlopów bezpłatnych. Razem z powodem w Zakładzie w W. pracowali świadkowie S. M. i T. M. jako hydraulicy. Pracownicy posiadali w większości angaże nieodpowiadające czynnościom, które wykonywali, bowiem nie przywiązywano w tamtym okresie uwagi do nazewnictwa stanowisk pracy. W świadectwie pracy ubezpieczonego pracodawca wskazał, że ubezpieczony pracował w okresie od 15.02.1977 r. do 30.09.1991 r. jako hydraulik

dowód: umowa o pracę, angaże, przeszeregowania i świadectwo pracy w aktach osobowych powoda, zeznania świadka S. M. k.64, T. M. k. 64, zeznania powoda k.64, płyta z nagraniem rozprawy k.65

Powód złożył wniosek o emeryturę 17.12.2012 r.

dowód: wniosek w aktach rentowych powoda.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów w aktach osobowych powoda oraz w jego aktach rentowych, których prawdziwości strony nie kwestionowały oraz zeznań świadków, bowiem były one zgodne i spójne, wzajemnie się uzupełniały z zeznaniami powoda i znajdowały potwierdzenie w dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy. Świadkowie pracowali razem z powodem, stąd ich zeznania stanowiły miarodajny dla ustalenia stanu faktycznego w sprawie dowód. Zeznania powoda jako zgodne z zeznaniami świadków i znajdujące potwierdzenie w zebranych w sprawie dowodach z dokumentów również zasługiwały na wiarę. Świadkowie potwierdzili także fakt, że stosowane w dokumentach osobowych wielu pracowników nazewnictwo stanowisk pracy nie odpowiadało rzeczywistości wykonywanym przez tych pracowników czynnościom.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, zdaniem Sądu Okręgowego, w sposób niebudzący wątpliwości, że powód w okresie od 28.07.1973 r. do 14.02.1977 r. w Przedsiębiorstwie (...) w N. oraz w okresie od 15.02.1977 r. do 30.09.1991 r. w Kombinacie Państwowych Gospodarstw Rolnych w M. Zakładzie (...) w W. wykonywał pracę w szczególnych warunkach wymienioną w dziale XIV pkt. 12 wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia

Rady Ministrów z 8.02.1983r. w sprawie w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Pozycja 12 cyt. załącznika A do prac w szczególnych warunkach zalicza prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym.

Sąd dokonał następnie oceny ustalonego stanu faktycznego w kontekście przepisów art.184 i 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Zgodnie z treścią art. 184. ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32-34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.(art. 184 ust. 2)

Zgodnie z treścią art.32 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy -ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet.) W myśl ustępu 2 art.32 cytowanej ustawy dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ustępie 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Przepisy rozporządzenia wykonawczego Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r, które nadal zachowały swoją moc na warunkach określonych w art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, mają zastosowanie do wszystkich pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Niemniej jednak należy wskazać, iż w przypadku, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczeń potwierdzających okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach z przyczyn od siebie niezależnych, art. 472 i 473 k.p.c. umożliwiają ustalenie tych okoliczności w drodze postępowania odwoławczego przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z powołanymi przepisami w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych każdy fakt mający wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Zaliczenie nieudokumentowanych, spornych okresów pracy w szczególnych warunkach do stażu pracy uprawniającego do wcześniejszej emerytury wymaga dowodów niebudzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych. Nie ulega wątpliwości, że w postępowaniu o świadczenie emerytalno-rentowe dopuszczalne jest – jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z 27 maja 1985 r. (III UZP 5/85, LEX nr14635) – przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy z powodu jego likwidacji lub zniszczenia dokumentów dotyczących zatrudnienia.

Okres pracy w warunkach szczególnych można również ustalić w postępowaniu sądowym na podstawie akt osobowych pracownika.

W myśl § 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Skoro postępowanie dowodowe potwierdziło fakt pracy powoda w szczególnych warunkach o których mowa w dziale XIV pkt.12 załącznika A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r., w okresach od 28.07.1973 r. do 14.02.1977 r. w Przedsiębiorstwie (...) w N. oraz w okresie od 15.02.1977 r. do 30.09.1991 r. w Kombinacie Państwowych Gospodarstw Rolnych wM. Zakładzie (...) w W. to okresy te łącznie z zaliczonym wcześniej przez organ rentowy okresem pracy w szczególnych warunkach w rozmiarze 2 lat, 4 miesięcy i 26 dni dają okres ponad 15 letni wymagany do uzyskania prawa do emerytury w obniżonym wieku. Organ rentowy nie kwestionował spełnienia przez powoda pozostałych warunków uzyskania prawa do emerytury i dlatego Sąd Okręgowy na podstawie art. 47714§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

Na zasadzie art. 118 ust 1 a ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS Sąd Okręgowy orzekł o braku odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji z uwagi na brak świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach, co wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego przed Sądem na okoliczność charakteru pracy ubezpieczonego w spornych okresach

SSO Ewa Milczarek